

חידון "ואהבת" ארצי

להליכות עולם ומידות טובות

052-3985206 / 050-9113532 *טל* בית מדרש ואהבת - *דואר* veahavta10@gmail.com

החידון הארצי לבתי החמ"ד יסודי תשע"ו
בנושא: תורת חסד
 לאור דמות מופת השנה:
הרב יוסף והרבנית ברכה קאפח זצ"ל

שלב א' - כיתתי... עד 120!
 1. הליכות סדר היום: 100 נקודות
 2. חזון החמ"ד. שלך ובשבילך! 10 נקודות
 3. נפלאות הרב והרבנית קאפח. 10 נקודות
 עניית והגשת מלא - זכית 20 נק' בונוס.
 מועד מבחו שלב א' כיתתי: עד סוף טבת

בית המדרש החינוכי ואהבת | גם אני משתתף... ולומד.

שאלות חזרה ושינון לשלב א': השלב הכיתתי עם התשובות

החומר ללמידה: * הליכות סדר היום ** חזון החמ"ד *** נפלאות מהרב יוסף והרבנית ברכה קאפח.

• [1] הליכות סדר היום: חשיבות הסדר בחיים!

1. חז"ל אומרים: רצה הקב"ה לברוא את העולם, ולכן הסתכל בתורה וברא את העולם. למה היה צורך במהלך כפול כזה, שבתחילה "הסתכל בתורה" ורק אחר כך "ברא את העולם"?

- א. כדי לברוא את העולם בדיוק.
- ב. כדי לכוון את הבריאה לפי הסדר.
- ג. כדי לסדר את העולם.

2. מהיכן למדנו כי "הסדר הוא ערך יסודי ומחייב"?

- א. מהעובדה שהקב"ה הסתכל בתורה וברא את העולם.
- ב. מדברי הרמב"ם.
- ג. מדברי חכמים שאמרו כי הקב"ה הסתכל בתורה.

3. "לסדר" יש ערך יסודי בחיי כל אדם. האם הסדר הוא שאיפה של כל אדם או שהסדר הוא חובה?

- א. סדר זה בכלל ענין אישי.
- ב. הסדר הוא שאיפה של כל אדם.
- ג. הסדר הוא חובה.

4. באלו תחומים למדנו שהקב"ה הניח לנו "יסודות של סדר"?

- א. בקריאת פרשת השבוע בתורה.
- ב. בתורה, במערכת הזמן, ובמקומות במציאות העולם.
- ג. בהדרכות של חכמים במסכת אבות.

5. האם תדע לפרט - פרט את ה"סדר" הקבוע בספרי התורה הבאים (לפי חלקי הספר)?

- חמשה חומשי תורה: חומשים - פרשיות - פרקים - פסוקים.
- התנ"ך: תורה - נביאים - כתובים. בכל אחד מהם יש: ספרים - פרקים - פסוקים.
- המשנה: ששה סדרי משנה. ובכל אחד מהם יש: מסכתות - פרקים - משניות.
- תלמוד: בהתאם לששה סדרי משנה. ובכל אחד מהם יש: מסכתות - פרקים - משניות.
- קיצור שולחן ערוך: נושאים - פרקים - הלכות.

6. מהו הסדר הקבוע במערכת הזמן - מ"שנה" ועד "שעה"?

- מעגל השנה - 12 חודשים. בכל חודש - 4 שבועות. בכל שבוע - 7 ימים.
- כל יום נחשב כיממה - 24 שעות: חלק מהשעות - הלילה, וחלק מהשעות - היום.

7. מהו סדר החשיבות הקבוע במקומות הנמצאים עולם?

החשוב מכל העולם - ארץ ישראל. מארץ ישראל - ירושלים. מירושלים - בית המקדש. ומבית המקדש - קדש-הקדשים.

8. איזו הלכה נקבעה על-פי סדר החשיבות של המקומות בעולם?

- א. כל יהודי ברחבי העולם צריך לעלות אל ארץ ישראל.
- ב. בשעה שמתפללים צריכים לכוון את עצמנו מכל העולם לפי הסדר הזה.
- ג. כל יהודי בכל מקום בעולם צריך להחשיב יותר את ארץ ישראל ואת ירושלים.

חידון "ואהבת" ארצי להליכות עולם ומידות טובות

בית מדרש ואהבת - ט"ו 050-9113532 / 052-3985206
veahavta10@gmail.com דוא"ר

9. מהי ההגדרה שלנו לערך של "סדר" בחיי האדם?

א. סדר זה כבוד, שצריך לכבד כל אדם.

ב. סדר זה ניקיון כמו ניקיון של הבית ואז הוא מסודר.

ג. סדר, הוא המצב המתאים והנכון והטוב בין החלקים שיש לנו בחיים.

10. למדנו כי שני סדרים מרכזיים המלווים את האדם. מהם?

א. סדר ראש השנה, וליל הסדר בפסח.

ב. סדר מתוכנן וסדר-עדיפות.

ג. סדר מתוכנן וסדר לא-מתוכנן.

11. מהו ההבדל בין "סדר מתוכנן" לבין "סדר עדיפות"?

א. סדר מתוכנן - סדר מהתחלה שמאוד רצינו או חשבנו שיהיה. סדר עדיפות - מה עלינו לעשות בהתאם לאפשרויות.

ב. אין הבדל ביניהם, תלוי מה מתאים לאדם.

ג. סדר מתוכנן - סדר כתוב, וסדר עדיפות - סדר שעשיתי.

12. אם קרה ופתאום יש סיבה שמאלצת אותנו לשנות תוכנית - כיצד עלינו לא להגיב?

א. לא לשנות כי כבר קבענו מראש וזה מחייב.

ב. לא לכעוס ולא להיעצב ולא להתבלבל.

ג. לא לשנות את כל התוכנית, ולא לבדוק את הסיבה שמאלצת.

13. אם קרה ופתאום יש סיבה שמאלצת אותנו לשנות תוכנית - כיצד עלינו כן לנהוג?

א. להתמודד מחדש לתכנון של הסדר שלנו.

ב. לבטל את הסיבה שמאלצת ולקיים את התוכנית כמו שקבענו.

ג. לשנות את כל התוכנית מחדש.

14. אלו עניינים אנו קובעים ב"סדר-עדיפות"?

א. מה שמאוד רוצים לעשות.

ב. מה שחייבים לעשות ומה שההורים דורשים מאתנו.

ג. מה שדחוף יותר, מה שחשוב יותר ומה שאפשרי יותר.

15. מה למדנו לגבי סדר היממה המיוחד ביהדות, מהפסוק: "ויהי ערב, ויהי בוקר - יום אחד...?"

א. שהקב"ה הסתכל בתורה וברא את העולם.

ב. שהקב"ה ברא את ה"ערב" וגם ברא את ה"בוקר".

ג. שהלילה קודם ליום.

16. מה המשמעות הגדולה באמונת היהדות שלמדנו מסדר היממה?

א. שהגלות שהייתה היא רק כמו חושך הלילה, ובוודאי נזכה לגאולה שלימה שהיא כמו באור הבוקר.

ב. שהיממה מעידה שיש בורא לעולם שמנהל את העולם בזמנים קבועים.

ג. שהיממה חשובה מאוד בעבודת ה'.

17. למדנו כי היום והלילה אינם מחולקים באופן שווה כל השנה. מה משמעות הדבר?

א. שאם היממה משתנה במשך השנה להיות ארוכה או קצרה, אז אורך היום והלילה משתנים גם כן.

ב. בעונת החורף - אור הימים קצר וחושך הלילות ארוך, ואילו בעונת הקיץ - אור הימים ארוך וחושך הלילות קצר.

ג. שהיום והלילה אינם שווים כי היום תמיד ארוך יותר מהלילה.

18. הזמן - מבטא את התנועה הקיימת בעולם ללא הפסקה. מה החשיבות שלמדנו מכך עבורנו?

א. שכל רגע של חיים חשוב כדי לבטא אותו במשמעות נכונה וטובה.

ב. שהזמן תמיד פועל בלי הפסקה.

ג. שתמיד צריך לעשות משהו ולא להפסיק=לא להתבטל.

19. השלם את הפגם שלמדנו מדברי רבי אברהם אבן עזרא ביחס לזמן:

"העֶבֶר - אֵינוּ. הַעֲתִיד - עֲדֵנוּ. וְהַהוֹנָה - פְּהָרְפָ עֵינֵינוּ."

חידון "ואהבת" ארצי להליכות עולם ומידות טובות

בית מדרש ואהבת" - ט"ל 050-9113532 / 052-3985206
veahavta10@gmail.com דוא"ל

20. איך אפשר להרוויח את הזמן – אם הזמן פועל תמיד ללא הרף, ולא ניתן לעצור את הזמן?

א. לא ניתן להרוויח רק להספיק מה שאפשר.

ב. אפשר להרוויח את הזמן בגלל התכנון לעשות מה שרציתי.

ג. על ידי ניצול נכון ומשמעותי של כל רגע.

21. מהו המסר ביחס לחשיבות הזמן, שלמדנו מדברי רבי טרפון במסכת אבות: "רבי טרפון אומר, היום קצר,

והמלאכה מרבה, והפועלים עצלים, והשקר הרבה, ובעל הבית דוחק"?

א. המסר הוא: יש הרבה מה להספיק ולעשות.

ב. המסר הוא: להרוויח את הזמן.

ג. המסר הוא: שהשכר הרבה וכדאי להזרוז.

22. הסבר על-פי הרמב"ם את דברי המשנה במסכת אבות, בפרק ב' משנה ט"ו:

היום קצר – זה הזמן. והמלאכה מרבה – הם המעשים הנדרשים מהאדם. והפועלים עצלים – אלו בני אדם. והשקר הרבה –

הברכה המובטחת לאדם. ובעל הבית דוחק – רמז לקב"ה המזהיר את האדם.

23. למדנו, כי הלמידה בנושא "סדר יום" איננה קלה. מה למידה זו מחייבת בעיקר?

א. היא מחייבת חינוך עצמי.

ב. היא מחייבת לתכנן כל יום מחדש.

ג. כי היא מחייבת ללמוד הרבה חומר.

24. שו"ת – האם חייבים לקבוע סדר יום?

א. לא חייבים זאת רק המלצה.

ב. כן, כדי להצליח להתנהל נכון.

ג. זה אפשרי, והעיקר לקיים את סדר היום.

25. שו"ת - האם זה משנה אם אתה קובע את סדר היום או שאתה משתלב בסדר יום כמו מערכת קיימת של הבית?

א. לא משנה. מה שחשוב הוא להתנהל בתוך סדר-יום.

ב. כן זה משנה, ולכן רק אתה תקבע לעצמך את סדר היום שלך.

ג. לא משנה העיקר שתשתלב במערכת קיימת בבית או בבית החינוך.

26. שו"ת - האם סדר היום חייב להיות קבוע או שאפשר לשנות אותו לפעמים?

א. זה חלק מהעניין שהסדר חייב להיות קבוע.

ב. אפשר לשנות בהתאם לצורך.

ג. זה בכלל לא משמעותי.

27. שו"ת – איזו הצעה למדנו, שתעזור לנו להבטיח במידה רבה להצליח לשמור על סדר היום?

א. לרשום את סדר היום, ובמשך היום לעקוב, ובסיום השבוע לבדוק את ההספק.

ב. לתכנן כל יום מחדש את סדר היום.

ג. כל תחילת שבוע לתכנן, ובכל סוף שבוע לבדוק.

28. שו"ת - מי יכול לעזור לארגן את סדר היום?

א. רק אתה בעצמך. אל תסמוך על אחרים.

ב. חבר קרוב שמכיר אותך היטב.

ג. כל אחד מבני המשפחה או הצוות החינוכי.

29. למדנו כי סדר היום מאוד תלוי בהתחלה נכונה. מהי ההתחלה הנכונה להצליח בסדר היום?

א. לקום בבוקר בזריזות ובזמן שצריך לקום.

ב. להגיע לשיעור הראשון בזמן.

ג. להיות מאורגן עם מערכת בילקוט.

30. איך אפשר לקום בבוקר בזמן?

א. לכוון שעון מעורר שיצלצל בזמן.

ב. כאשר מתאמצים ומשתדלים.

ג. שההורים יעירו אותך בזמן.

חידון "ואהבת" ארצי להליכות עולם ומידות טובות

בית מדרש ואהבת" - ט"ל 050-9113532 / 052-3985206
veahavta10@gmail.com דוא"ל

31. מה המשמעות שלמדנו מההלכה הראשונה שקבע רבי יוסף קארו בתחילת ספר שולחן-ערוך?

א. שחשוב להתגבר ולא להתעצל בחיים.

ב. חשוב מאד לקום בבוקר מוקדם, בזמן ובזריזות.

ג. שצריך ללמוד מההלכה הראשונה כסדר ולא לדלג.

32. מה הכוונה ההלכתית במה שלמדנו: 'לקום בזריזות'?

א. אסור לקום בבהלה ובמהירות, וצריך לקום במתינות וברוגע.

ב. שחובה לקום במהירות, ולא להתעצל לקום לאט.

ג. לקום בעצמך, ולא להפריע לאחרים שרוצים להמשיך לישון.

33. מי הם החכמים הידועים בראשי-התיבות: מרן, והרמ"א, ומה חלקם בספר השולחן-ערוך?

א. מרן – הרב הראשי הראשון לציון, שפוסק לפי השולחן ערוך. הרמ"א – הרב מחנך-אשכנזי, שפוסק לאשכנזים.

ב. מרן – רבי יוסף קארו, חיבר את ההלכות בספר. הרמ"א – הרב משה איסרליש – הוסיף הגהות.

ג. מרן – רבי יוסף קארו שחיבר את הספר. הרמ"א – רבי משה איסרליש שפסק את ההלכות עם מרן.

34. כיצד מגדיר הרמ"א בהגהה הראשונה בשולחן ערוך, את הפסוק: "שויתי ה' לנגדי תמיד"?

א. הרמ"א מגדיר את הפסוק בתור: פָּלַל גְּדוּל.

ב. הרמ"א מגדיר את הפסוק: הגהה להלכה.

ג. הרמ"א לא מגדיר את הפסוק אלא רק מביא אותו כראיה להלכה.

35. למדנו מדברי הרמ"א, כי הכוח הנכון לקום בזריזות לעבודת ה', תלוי בשני מובנים. מהם?

א. יתגבר כארי. ויאמר מיד "מודה אני".

ב. במודעות. וחשיבות.

ג. לקום בכוח. ולקום בזריזות.

36. מה עלינו לדעת מההלכה שבה נאמר: "לעבודת בוראיו"?

א. שחובה על כל יהודי לעבוד את הבורא יתברך.

ב. עבודה היא תפילה, ולכן חייב להתפלל באופן מסודר ומתוך סידור.

ג. לדעת שכל סדר היום של האדם מתוכנן כדי לקיים את תפקידו בחיים, וזו עבודתו לפני ה'.

37. למדנו שצריך לעורר את תשומת הלב ל"מודעות" ו"לחשיבות". מהי המודעות, ומהי החשיבות?

א. הם שני ביטויים שווים, המסבירים כמה חשוב להיות מודע לסדר יום.

ב. מודעות - כי ה' הוא מלך העולם, וחשיבות - שיש לי תפקיד בעולמו של ה'.

ג. מודעות – לתפקיד שלי בעולם. חשיבות – של סדר יום בחיים.

38. הרמ"א מסביר במשל את ההבנה את משמעות הפסוק: "שויתי ה' לנגדי תמיד". מה למדנו מהבנה זו לעצמנו?

א. תשומת הלב להקפיד בהתנהגות נכונה וטובה.

ב. למדנו איך להתנהג בארמון מלך או אדם חשוב.

ג. למדנו לפרש את הפסוק בעזרת משל.

39. למה מחנכת הידיעה הברורה כי ה' הוא מלך העולם והוא נמצא בכל מקום ובכל זמן?

א. מחנכת לקום בזריזות לסדר היום.

ב. מחנכת לתכנן סדר יום מתוך ביטחון.

ג. מחנכת לדעת ברור כי ה' נמצא בכל מקום.

40. איזה ספר ידוע בהלכה חיבר כל אחד מהחכמים הבאים: רבי יוסף קארו, רבי שלמה גנצפריד?

א. רבי יוסף קארו – קיצור שולחן ערוך. רבי שלמה גנצפריד – קיצור מקור חיים.

ב. רבי יוסף קארו – שולחן ערוך. רבי שלמה גנצפריד – ספר משנה ברורה.

ג. רבי יוסף קארו – שולחן ערוך, רבי שלמה גנצפריד - קיצור-שולחן-ערוך.

41. מה מלמדנו רבי שלמה גנצפריד מביאור המשנה: "הוי עז פנמר... וגבור פארי - פנגד הלב"?

א. מלמד אותנו ללמוד מתכונת בעלי חיים ולפעול כמו שהם.

ב. מלמד אותנו על גבורת הרצון בלב. שנחזק את לבנו בעבודת ה' ונתגבר על הפיתוי של יצר הרע.

ג. מלמד אותנו שהלב הוא 'מלך' באיברי הגוף כמו שהאריה הוא מלך החיות.

חידון "ואהבת" ארצי

להליכות עולם ומידות טובות

בית מדרש ואהבת" - טל' 050-9113532 / 052-3985206
veahavta10@gmail.com דוא"ל

42. "יתגבר פארי". מדוע מרן רבי יוסף קארו משתמש בדימוי לאריה כדי לקום בזריזות?

- כי האריה קם מוקדם בהשכמת הבוקר כדי למצוא טרף.
- כי בני אדם מתרשמים מאוד מהאריה כדמות מרשימה שיכולה להשפיע עליהם.
- כי האריה הוא בעל-חי גיבור ונועז, וכאשר הוא מבקש טרף הוא קם בזריזות.

43. במה תלויה מידת הזריזות שלנו?

- בחינוך.
- ברצון.
- במחשבה שבלב.

44. בהלכה נאמר: "יתגבר.. לעמוד בבוקר". מה למדנו מכך כדי להצליח לקום בבוקר?

- לקום מיד, ולא להתמהמה במיטה.
- שצריך להתגבר על הפחד של הלילה ולקום.
- שמיד כשמתעוררים צריך לעמוד.

45. למדנו על שתי סיבות טבעיות שעלולות לעכב את האדם מלקום בזריזות. מהן?

- עצלנות אישית. ופיתוי של היצר הרע.
- עצלנות אישית. ועייפות.
- פיתוי של היצר. וקור בחדר.

46. למדנו בהלכה: "יתגבר פארי לעמוד בבוקר". על מה עלינו להתגבר?

- להתגבר על הצורך גם לקיים את מה שלמדנו.
- להתגבר על העייפות הגדולה.
- על הסיבות שגורמות לנו להתעצל ולא לקום.

47. רבי שלמה גנצפריד מלמד אותנו, במה יצר הרע מפתה את האדם בטענות כדי שלא יקום. מה טוען יצר הרע?

- בטענות: בחורף: איך תקום וקר מאוד!! ובקיץ: איך תקום ולא ישנת מספיק!!
- בטענה כל השנה: למה לקום מהר, אם אפשר לאט בנחת ולא בלחץ?!
- בטענה כללית: יש מספיק זמן, עדיף עוד קצת לישון ותקום רענן.

48. איזה לקח מלמד אותנו רבי שלמה גנצפריד בספר קיצור-שולחן-ערוך כדי להתגבר נגד העצלנות האישית?

- לקח מאדם שהמשיך לישון והפסיד את מה שיכל לעשות.
- לקח מהצרכים האישיים [כמו למשחק] שאנו מאוד מזדריזים, על אחת כמה וכמה לעבודת ה'.
- לקח מאברהם אבינו שהשכים לקום שנאמר "וישכם אברהם בבוקר".

49. למדנו על 3 דברים שהצלחה תלויה בהם כדי לקום בבוקר אל סדר יום נכון. מהם?

- עבודה עצמית, הקפדה על הרגלים נכונים, והשתדלות הדרגתית ועקבית בכל בוקר.
- להכין כל מה שצריכים מהלילה, לקום מיד, ונטילת ידיים.
- קריאת שמע כעל המיטה לפני השינה, מיד כשקמים לומר מודה אני, ולהקפיד להיכנס להתנקות אישית.

50. מה מדריך אותנו רבי שלמה גנצפריד לעשות "בדרך הזה ארבע או חמש פעמים"?

- לקום ומיד לעמוד.
- להתרגל.

ג. ללמוד את ההלכה הראשונה בשולחן ערוך.

51. מה למדנו ממאמר זה: "והבא לטהר מסייעין לו", על הקימה בבוקר?

- שטוב לקבל סיוע מבני המשפחה כדי לקום מוקדם.
- אין קשר בין המאמר למה שלמדנו על הקימה בבוקר.
- שמי שרוצה לקום או רוצה להצליח – ה' עוזר לו.

52. למדנו להדגיש 5 דברים חשובים בסדר היום בהשכמת הבוקר. פרט מהם?

- אמירת מודה אני. נטילת ידיים. התנקות וברכת "אשר-יצר". לבישת בגדים. הכנה לתפילה.
- להכין בגדים מלפני השינה. להתעורר. אמירת מודה אני. נטילת ידיים. להכין אוכל.
- אמירת מודה אני. נטילת ידיים. להכין אוכל. להכין מערכת לימודים. להתלבש.

חידון "ואהבת" ארצי להליכות עולם ומידות טובות

בית מדרש ואהבת - טל' 050-9113532 / 052-3985206
veahavta10@gmail.com דוא"ל

53. מדוע אנו צריכים לפתוח את סדר היום עם אמירת "מוֹדָה אֲנִי"?

א. כדי לקום בהרגשה טובה.

ב. לזכור את חסד ה' שישנו כראוי והתעוררנו ליום חדש, ולהודות לה'.

ג. כדי לבקש מה' שנוכל לקום רעננים ליום חדש.

54. בסדר היום - סדר השכמת הבוקר, מתי עלינו לומר: "מוֹדָה אֲנִי"?

א. מיד אחרי נטילת ידיים.

ב. מתלבשים ומיד אומרים.

ג. מיד כשמתעוררים מהשינה.

55. מדוע מותר לומר "מוֹדָה אֲנִי" לפני נטילת ידיים. מדוע?

א. כי זו אמירה חשובה שחכמים קבעו מיד כשקמים.

ב. כי חובה להודות לפני שעושים מעשה.

כ. כיון שאין באמירה זו שם ה'.

56. למדנו כי באמירת "מוֹדָה אֲנִי" צריך לשים לב לדייק. סמן פסיק במקום המחייב הנכון: "מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי

וְקַיָּים שֶׁהַחַיָּוִת בֵּי נַשְׁמָתֵי בְּחַמְלָה רַבָּה אֲמוּנָתְךָ".

"מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיָּים שֶׁהַחַיָּוִת בֵּי נַשְׁמָתֵי בְּחַמְלָה רַבָּה אֲמוּנָתְךָ".

57. לפי סדר היום הנכון - מה עלינו לעשות - מיד - לאחר אמירת "מוֹדָה אֲנִי"?

א. לקום בזריזות ולהתלבש.

ב. לקום בזריזות לקיים מצוות נטילת ידיים.

ג. להיכנס מיד להתנקות אישית.

58. האם נטילת ידיים של שחרית היא רחיצה של ניקיון או מצוה?

א. מצוה.

ב. רחיצה של ניקיון.

ג. לא קשור למצווה כי הנטילה כדי לסלק רוח רעה.

59. למצוות נטילת ידיים יש שני טעמים [=הסברים] מרכזיים. מהם?

א. ניקיון ולסלק רוח-רעה.

ב. לסלק רוח-רעה והכנה לתפילה.

ג. ניקיון והכנה לתפילה.

60. מדוע אנו נוטלים ידיים בשחרית לסירוגין?

א. חכמים תקנו כך כדי להקפיד על ניקיון היטב.

ב. כדי לקיים: סילוק רוח רעה, וניקיון, והכנה לתפילה.

ג. לסלק רוח-רעה ששורה על הידיים בלילה ובעת השינה.

61. בנטילת ידיים של שחרית - מה פירוש "נוטלים 3 פעמים לסירוגין"?

א. שלש פעמים, ובכל פעם - פעם על היד הימנית, ופעם על היד השמאלית.

ב. שלש פעמים ממלאים מים בנטלא, ושופכים בפעם אחת על כל יד.

ג. שלש פעמים במשך היום, ובכל פעם נוטלים פעם על יד ימין ופעם על יד שמאל.

62. במה עלינו להקפיד להיזהר לפני נטילת ידיים?

א. לא לגעת בפנים, ולא לגעת בכלי הנטלא ולא לנגוע במים שבתוך הנטלא.

ב. לא להיכנס לשירותים לפני הנטילה ולא אחרי הנטילה ולפני הניגוב.

ג. לא לגעת בפנים, וגם לא לגעת בחפצים ולא בדברי אכילה ומשקה.

63. מהו סדר היום הנכון לשלש הפעולות הבאות: להתלבש. צרכים בשירותים. ליטול ידיים?

א. לא משנה הסדר, העיקר לומר מיד בהתלה 'מוֹדָה אֲנִי'.

ב. ליטול ידיים, צרכים בשירותים, ולהתלבש.

ג. צרכים בשירותים. ליטול ידיים, להתלבש.

חידון "ואהבת" ארצי להליכות עולם ומידות טובות

052-3985206 / 050-9113532 טל' בית מדרש ואהבת - yeahavta10@gmail.com דוא"ל

64. מה ההלכה, כלפי מי שצריך מסיבות אישיות להתלבש לפני שנטל ידיים?

א. מותר לו להתלבש ואחר-כך ייטול ידיו.

ב. אסור להתלבש וחייב קודם ליטול ידיים.

ג. ייטול ידיים פעם אחת ויתלבש, ואח"כ ייטול עוד פעמיים.

65. מה ההלכה, כלפי מי שצריך מסיבות אישיות להיכנס לצרכים לפני שנטל ידיים?

א. ייטול ידיים פעם אחת וייכנס לשירותים, ואח"כ ייטול עוד פעמיים.

ב. מותר לו להיכנס לצרכיו ואחר-כך ייטול ידיו.

ג. אסור לו. חייב להתאפק וקודם ליטול ידיים.

66. בסדר נטילת ידיים מקפידים בארבעה דברים מרכזיים. מהם?

א. אמירת מודה אני לפני-כן. כלי שלם. מים נקיים. ניגוב הידיים.

ב. כלי שלם. מים נקיים. לשפוך את המים בעצמו. ולנגב היטב בעצמו.

ג. כלי שלם. מים נקיים. כמות מים מרובה לכל יד. לשפוך את המים בעצמו.

67. אירוע: 'ישראל הזרז', פתח את הברז ונטל את ידיו במים 3 פעמים לסירוגין. במה ישראל לא נהג כהלכה?

א. עליו ליטול ידיים בעצמו מהכלי, ולא מהברז.

ב. עליו להקדים לומר 'מודה אני'.

ג. הוא לא ברך ולא ניגב בסוף.

68. הרב לימד בהלכה: "בעת הנטילה צריך לנענע מעט את כף היד". הסבר מדוע צריך לנענע את כף היד?

א. לסלק את הרוח-רעה.

ב. כדי שהמים יגיעו לכל צדדי היד.

ג. כדי שהמים ייזלו מהיד.

69. שני – השלם – את נוסח הברכה על נטילת הידיים בשחרית:

"ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו וציונו על נטילת ידים".

70. בסדר נטילת הידיים - מתי מברכים על הנטילה?

א. לאחר שנוטלים את הידיים, ולפני שמנגבים.

ב. לאחר שנוטלים את הידיים וגם מנגבים.

ג. לפני שנוטלים את הידיים.

71. היכן נכון ועדיף לברך על נטילת הידיים: בבית או בכיתה?

א. בכיתה עם כל ברכות השחר.

ב. נכון ועדיף לברך בבית.

ג. אין הבדל העיקר שיברך.

72. לפניך סדר נטילת הידיים – השלם את הפעולות החסרות בסדר הנטילה – וציין באיזו יד נעשית כל פעולה?

(1) ביד ימין – לוקח את כלי הנטלא, וממלא בו מים נקיים.

(2) מעביר את הכלי מיד ימין ליד שמאל.

(3) ביד שמאל – שופך מים על כף יד ימין.

(4) מעביר את הכלי מיד שמאל אל יד ימין.

(5) ביד ימין - שופך מים על כף יד שמאל – ועד כאן זו נטילה אחת על כל יד.

(6) פעם שניה - מעביר את הכלי מיד ימין ליד שמאל.

(7) ביד שמאל – שופך מים על כף יד ימין. ומעביר את הכלי מיד שמאל אל יד ימין.

(8) ביד ימין - שופך מים על כף יד שמאל – ועד כאן זו נטילה שניה על כל יד.

(9) ופעם שלישית - מעביר את הכלי מיד ימין ליד שמאל.

(10) ביד שמאל – שופך מים על כף יד ימין. ומעביר את הכלי מיד שמאל אל יד ימין.

(11) ביד ימין - שופך מים על כף יד שמאל – ועד כאן זו נטילה שלישית על כל יד.

(12) יש נוהגים גם ליטול פעם רביעית לכל כף יד, כדי לשטוף את המים מכפות הידיים, ומנגבים את הידיים היטב.

(13) ומברכים ברכת "על נטילת ידיים".

חידון "ואהבת" ארצי

להליכות עולם ומידות טובות

בית מדרש ואהבת - ט"ל 050-9113532 / 052-3985206
veahavta10@gmail.com דוא"ל

73. למדנו על "מנהג בריא להיזהר ולהקפיד מאד בכל בוקר לאחר נטילת ידיים". מהו?

- א. לנגב מיד את הידיים היטב.
- ב. לברך את הברכה על הנטילה.
- ג. להיכנס להתנקות הגוף.

74. מהן 2 הסיבות המחייבות כל אחד להקפיד על התנקות הגוף בכל בוקר?

- א. בריאות הגוף והכנה לתפילה.
- ב. בריאות הגוף וניקיון אישי.
- ג. המצווה וניקיון אישי.

75. למדנו הלכה: "מיד לאחר שיצא ממקום שהתנקה, ירחץ ידיים וינגבם היטב, ויברך...". מהי הברכה?

- א. "על נטילת ידיים".
- ב. "אשר יצר".
- ג. ברכות השחר.

76. מתי חובה לקיים את סדר ברכת "אשר-יצר", רק כשצריך בבוקר או בכל פעם גם משך היום?

- א. אין חובה בכלל.
- ב. בכל פעם גם במשך היום.
- ג. דווקא בבוקר.

77. מה המשמעות המיוחדת שלמדנו בברכת "אשר יצר"?

- א. שבח לה' על שברא את האדם, וקשר בו נשמה רוחנית אל תוך גוף גשמי, המתקיים בחכמה מופלאה.
- ב. בקשה מה' על שברא את האדם, וקשר בו נשמה רוחנית אל תוך גוף גשמי, המתקיים בחכמה מופלאה.
- ג. לדעת כי ה' ברא את האדם, וקשר בו נשמה רוחנית אל תוך גוף גשמי, המתקיים בחכמה מופלאה.

78. שני – השלם את נוסח ברכת "אשר יצר":

"ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בתכמה. וברא בו נקבים נקבים. תלולים תלולים. גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם ישתם אחד מהם או אם יפתח אחד מהם אי אפשר להתקיים אפלו שעה אחת. ברוך אתה ה', רופא כל בשר ומפליא לעשות".

79. מה עלינו להקפיד בעת לבישת הבגדים בשחרית? (2 דברים)

- א. שהידיים מנוגבות מהנטילה, וללבוש צד ימין.
- ב. בצניעות רבה, ולא לשהות בגילוי הגוף.
- ג. לא לנגוע בפנים ולא לדבר.

80. "מידת הצניעות חשובה מאד". מהי ה"צניעות" עבור האדם?

- א. כבוד עצמי לאדם ולפני ה'.
- ב. מצוה מדברי חכמים.
- ג. ערך בין אדם לחברו.

81. מי חייב במידת הצניעות, בנים או בנות?

- א. כל בת וכל אשה.
- ב. כל אחד חייב בה, בן או בת.
- ג. מגיל מצוות ומעלה.

82. במה הצניעות מחייבת את האדם? (פרט 3 דוגמאות שונות לפחות)

- א. בכל התנהגות כמו: דיבור, בלבוש, בעת אכילה.
- ב. במה שהוא לובש ואחרים רואים, כמו: חולצה, חצאית, מכנסיים.
- ג. להיות צנוע, להיות מכובד, וגם לכבד אחרים.

83. למדנו בהלכה: "ולא יחשוב 'הנני בחדרי ומי רואה אותי'..." – מדוע "לא יחשוב"? ומה זה מחייב?

- א. לא יחשוב - כי הקב"ה יודע את מעשי האדם. וזה מחייב - להיזהר ולהקפיד להתנהג בצניעות מכובדת.
- ב. לא יחשוב - כדי להתרכז בתפילה. וזה מחייב - להתפלל בכוונה.
- ג. לא יחשוב - כדי לקיים את המצווה, וזה מחייב - להתנהג בביטחון בה' בורא העולם.

חידון "ואהבת" ארצי

להליכות עולם ומידות טובות

052-3985206 / 050-9113532 טל' "בית מדרש ואהבת" - תל' veahavta10@gmail.com דוא"ר

84. מה המשמעות של צד ימין באדם בכלל?

- א. צד מסוים בגוף.
- ב. הצד שצריך לקבוע מזוזה.
- ג. צד חשוב מבחינה רוחנית.

85. בסדר לבישת בגדים – איזה צד מתחילים להלביש? ומאיזה צד מתחילים להוריד בגדים?

- א. להלביש – מצד ימין. להוריד – אין הבדל.
- ב. להלביש – מתחילים מצד ימין. להוריד – מצד שמאל.
- ג. להלביש – מלמטה למעלה. להוריד – מלמעלה למטה.

86. בסדר נעילת נעליים – איזה צד צריך מתחילים להנעיל ולקשור נעליים? ומאיזה צד מתחילים לחלוץ נעליים?

- א. בנעליים אין לזה משמעות ולא משנה.
- ב. להנעיל – מצד שמאל. לחלוץ – מצד ימין.
- ג. להנעיל – מצד ימין (ולא לקשור). לקשור – מצד שמאל. לחלוץ – מצד שמאל.

87. למדנו הלכה: "חובה על הבנים לחבוש כיפה או כיסוי ראש". מהם 2 הטעמים להלכה זו?

- א. יראת שמים. וסמל לזהות יהודית.
- ב. מצווה. וסמל לזהות יהודית.
- ג. סמל לזהות יהודית והכנה לתפילה.

88. למדנו הלכה: "מקפידים לחבוש כיפה גדולה". מהו הגודל הנכון לכיפה?

- א. בגודל מכובד המכסה את כל עיקר הראש.
- ב. אפשר גם בכיפה קטנה.
- ג. גודל של טפח = 10 ס"מ.

89. למדנו הלכה: "חובה להקפיד שהכיפה תהיה חבושה על הראש תמיד". מה הדין במי שהניח סתם את הכיפה

ביד או בכיס?

- א. אסור. צריך לחבוש אותה רק במקומה על הראש.
- ב. אם הניח סתם – אסור.
- ג. מותר, בתנאי שמיד יחבוש אותה על הראש.

90. איך חייבים לנהוג עם הכיפה בשעת משחק?

- א. לחבוש כובע, ואת הכיפה להניח בצד.
- ב. להקפיד שהכיפה תהיה חבושה על הראש היטב או תפוסה בסיכה, ואסור להוריד אותה.
- ג. לחבוש על הראש, ואם נפלה יחפש ויחבוש על הראש.

91. למדנו הלכה: "חובה על האדם לחבוש כיפה כל היום". מה הדין בזמן שאדם שוכב לישון?

- א. לא צריך לחבוש את הכיפה בזמן השינה.
- ב. בזמן השינה חייב להניחה לידו שמיד כשיקום יחבוש על הראש.
- ג. גם בעת ששוכב לישון צריך להיות עם כיפה לראשו.

92. בסדר לבישת בגדים בבוקר, מהו הבגד המיוחד שחובה על הבנים לבוש?

- א. טלית-קטן.
- ב. טלית גדול.
- ג. כיפה.

93. מה הדין בברכת טלית-קטן, במקרים הבאים:

- מי שלבש בגדיו ולבש גם טלית קטן – חייב לברך.
- מי שלובש טלית גם בעת השינה והיא בבוקר על גופו – אינו צריך לברך.
- מי שנוהג בתפילה להתעטף בטלית-גדול – לא יברך על הטלית-קטן.

חידון "ואהבת" ארצי להליכות עולם ומידות טובות

052-3985206 / 050-9113532 "בית מדרש ואהבת" - ט"ל
veahavta10@gmail.com דוא"ל

94. למדנו: "סדר יומו של היהודי צועד בחשיבות רבה ופוחת את הבוקר בתפילת שחרית". מה החשיבות בכל אחד מפרקי התפילה הבאים: קריאת שמע, ותפילה?
- קריאת שמע – מצווה מהתורה. תפילה – מצווה מדרבנן.
  - קריאת שמע – מזכיר את יציאת מצרים. תפילה – מזכיר את ירושלים.
  - קריאת שמע – מקבל עול מלכות שמים. תפילה – משבח, מבקש ומודה לה'.
95. מה מקומם של ברכות השחר בסדר היום: האם הם חלק מסדר השכמת הבוקר או שהם חלק מהתפילה?
- ברכות השחר הם חלק מהתפילה.
  - ברכות השחר הם חלק מסדר השכמת הבוקר.
  - ברכות השחר הם חלק של תפילה אישית להודות לה'.
96. ברכות השחר – מתי "טוב" לומר אותם?
- מיד לאחר שמוכנים ומלובשים.
  - מיד אחרי נטילת ידיים.
  - לפני התחלת התפילה.
97. מדוע התקבל מנהג שהילדים אומרים את ברכות השחר בכיתה ולא בעודם בבית?
- כי הם שוכחים לומר בבית.
  - כך המנהג הנכון לברך ברכות השחר לפני התפילה.
  - כדי לאומרם כראוי בהשגחת המורה.
98. מהו סדר ברכות השחר: פסקה ראשונה ופסקה אחרונה?
- פסקה ראשונה: מודה אני. פסקה אחרונה: אלהי נשמה.
  - אלהי נשמה. ופסקה אחרונה: ברכת כוהנים.
  - פסקה ראשונה: מודה אני. פסקה אחרונה: ברכת כוהנים.
99. קבלת ואהבת. מה החשיבות של קבלה זו בתחילת סדר היום?
- הכנה מעולה לתפילה.
  - לקבל על עצמנו שכל ישראל חברים.
  - לקיים מצוות עשה של אהבת ישראל.
100. סדר קבלת ואהבת. השלם:
- "הריני _____ וְהַרְיֵנִי _____
- _____ וְהַרְיֵנִי _____
- _____ וְהַרְיֵנִי _____
- _____ וְהַרְיֵנִי _____
- _____ וְהַרְיֵנִי _____
- _____ וְהַרְיֵנִי _____

"הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך, והריני אוהב כל אחד מעם ישראל כנפשי ומאודי".

• [2] חזון החמ"ד – שלך ובשבילך!

- חזון החמ"ד: חמ"ד של חסד. מתי צריך לטפח אצל האדם את ערך החסד והנתינה כאורח חיים? בכל עת ובכל גיל.
- חזון החמד – שלנו. איזו מצווה קיבלנו עלינו כשלמדנו יחד ושרנו בכנסים (הערך המוביל בחידון)? מצוות עשה של "ואהבת לרעך כמוך".
- חזון החמ"ד – מטרה 1: "בין אדם לעצמו" - לאיזה ערך מתחנך האדם במידת החסד? לנתינה.

חידון "ואהבת" ארצי להליכות עולם ומידות טובות

בית מדרש ואהבת" - ט"ל 050-9113532 / 052-3985206
veahavta10@gmail.com דוא"ל

4. חזון החמ"ד – מטרה 1: "בין אדם לעצמו" - מידת החסד מתחילה "בין אדם לעצמו". כיצד?
בנכונות מוחלטת לעשות חסד.

5. חזון החמ"ד – מטרה 1: "בין אדם לעצמו" - מה המשמעות של חינוך במידת החסד?
שמדובר בחינוך מתמיד ועקבי ולא בשיעור חד-פעמי.

6. חזון החמ"ד – מטרה 1: "בין אדם לעצמו" - מה הכוונה בחינוך למידות טובות?
זה בעיקר: לקיים את המצוות ממש באופן מעשי בין אדם לחברו.

7. חזון החמ"ד – מטרה 2: "בין אדם לאלוהיו" - בהתאם למה החיים מתקיימים?
בהתאם לאמונה גדולה בה'.

8. חזון החמ"ד – מטרה 2: "בין אדם לאלוהיו" - מהי "אמונה גדולה"?
אמונה ברורה שה' הוא אלוהינו.

9. חזון החמ"ד – מטרה 2: "בין אדם לאלוהיו" - למדנו על 3 יסודות שאנו מתחנכים באמונה בה'. מהם?
(1) שיש בורא לעולם ה'. (2) שברא ומנהיג את עולמו. (3) ונתן לנו תורה ומצוות.

10. חזון החמ"ד – מטרה 2: "בין אדם לאלוהיו" - מה המשמעות של "חינוך תלמידים מאמינים"?
חינוך תלמידים שהם אוהבי ה' ויראי שמים החיים חיי תורה ומצוות.

• [3] נפלאות מהרב יוסף והרבנית ברכה קאפח

1. "ברוך שעשאני..."

א. באיזה הקשר אמר הרב יוסף קאפח "ברוך שעשאני"?

בהודאה לה' והערכה על הקשר לשושלת המשפחה.

ב. כיצד הרב קאפח ביטא בכתביו את הערכתו לשושלת המשפחה?

הרב נהג לרשום את שמו ואת שושלת המשפחה.

2. "כשהייתי בגיל שמונה..."

א. מה מתארת הרבנית ברכה כשסיפרה: "זה התחיל כשהייתי בגיל שמונה"?

את מעשי החסד שהייתה רגילה לעשות עבור סבא וסבתא.

ב. מה למדנו מהרבנית ברכה כשסיפרה: "אמי הייתה רגילה..."?

שהחינוך מתחיל מהבית.

3. ילדות. אהבת הלימוד:

א. כיצד עודד הקלמ"ד שלום קורח את הרב יוסף וחבריו בילדותם ללמוד?

היה אומר להם שילמדו היטב, ולא יביישו אותו בפני אחרים.

ב. היכן נפגש הרב קאפח לראשונה עם לימוד ספרי הרמב"ם?

בבית המדרש של סבו.

4. הארגז והסוכה:

א. במה התפרנסו הרב והרבנית קאפח כשעלו ארצה והתגוררו בתל-אביב?

הם עבדו בעצמם לפרנסתם.

ב. איזו הנהגה הלכתית למדנו מהרב קאפח במעשה "הארגז והסוכה"?

הרב נמנע מלהטריח אחרים לסייע לו, ובחן כל אפשרות לקיים את ההלכה.

חידון "ואהבת" ארצי להליכות עולם ומידות טובות

052-3985206 / 050-9113532 - טל' בית מדרש ואהבת -
veahavta10@gmail.com דוא"ל

5. מילדות לנישואין:

- א. איזו רשות מיוחדת ניתנה לרבנית ברכה בילדותה, מאביה?
לשבת בקרבת התלמידים ולהקשיב ללימוד תורה.
 ב. מהי סכנת "גזירת היתומים" שהייתה בתימן?
סכנה שאיימה על כל יתום ויתומה בהמרת דת והתאסלמות.

6. המדען הקטן:

- א. באחד מסיפורי הנפלאות מדובר על הרב יוסף בילדו בתור המדען הקטן. איזו תכונה אפינה את הרב יוסף בהקשר זה?
סקרנות.

- ב. כיצד הגיב הסבא של הרב קאפח כאשר נודע לו שנכדו יוסף תפס והכין לעצמו מעיל מפרווה של... עכברים?
בהתפעלות.

7. בית ילדות:

- א. איזה מעשה מיוחד תיארה הרבנית ברכה בבית ילדותה? ואיך כינו בבית הרבנית קאפח את מעשי החסד?
כמידי יום שישו התארגנו לחלוקת מנות מזון. את החסד כינו בביטוי שגור: "מְצָנָה".

- ב. אלו פעולות חסד נודעו לסבא של הרבנית ברכה?

נדיב-לב שסייע הרבה כדי להציל יתומים ולחנן אותם. החיים בבית התנהלו מתוך מעשי חסד רבים

8. שובב ורציני:

- א. באלו תכונות תיארו את הרב יוסף בהיותו ילד?

שובב, מלא מרץ, בעל יוזמה, מצטיין בכל משחק – ועם כל זה, היו בו תכונות של מצוינות בתפיסה מהירה וזיכרון עצום.

- ב. כיצד הגיב הרב יוסף בילדותו כאשר שמע את סבו אומר, כי הוא

מיעט בשובבות חבורת הילדים, נעשה רציני בהתנהגותו, ופינה עצמו ללימוד תורה בכל רגע פנוי.

9. לחטוף מעשה-טוב:

- א. מה עודד את הרבנית ברכה לעשות מעשי חסד?

שבסוף היום היא חשבה שלא עשתה מספיק, ואולי בזבזה את אותו היום לחינם.

- ב. נכדת הרבנית ברכה שאלה אותה: 'סבתא, איך את מצליחה לעשות כל-כך הרבה...?', מה ענתה הרבנית ברכה?

זה כוח הרצון.

10. כל יום-קצת:

- א. כאשר הרב יוסף הגיע לגיל בחרות, הוא עסק גם בתורה וגם במלאכה. במה דרכו זו הייתה תואמת לרמב"ם?

שפסק שלא ליהנות מלימוד תורה, אלא לעמול בעצמו לצרכי הפרנסה.

- ב. שאלו את הרב יוסף, איך הרב הצליח ללמוד הרבה, ולדעת גם תורה וגם מדעי החיים. מה הייתה תשובת הרב?

'אתה לומד בהתמדה כל יום קצת ומשיג הרבה!'